

בס"ד. שיחת יום ב' דראש השנה, ה'תשמ"ט.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה.

א. ידוע ומפורסם מנהגו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹ להזכיר בראש השנה את כל רבותינו נשיאינו בשמותיהם, ענין מתורתם וכו', וכן המנהג לנגן הניגונים של רבותינו נשיאינו², יחד עם הזכרת שמותיהם (לפני כל ניגון): ר' ישראל בעש"ט³, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, הצמח-צדק, אדמו"ר מהר"ש וכ"ק אדנ"ע, ואנו מוסיפים ומזכירים גם את כ"ק אדמו"ר מו"ח נשיא דורנו.

ומהענינים שבוה — שעי"ז מתאחדים עם רבותינו נשיאינו, הן בהזכרת שמותיהם, והן בניגונים שלהם,

ועילוי מיוחד בניגונים לגבי הזכרת השמות (ואפילו לגבי אמירת דבר תורה) — ע"פ הידוע⁴ גודל מעלת הניגון שהוא קולמוס הלב, שעי"ז נעשית ההתקשרות וההתאחדות בפנימיות הלב, ובאופן שבאה בגילוי ובפועל גם בגשמיות — שיר וניגון בפה הגשמי, ובפרט כשמנגנים מתוך חיות והתלהבות באופן שכל אברי הגוף מתנענעים כו', "כל עצמותי תאמרנה"⁵, כפי שנהגו ישראל להתנענע בעת התפלה ולימוד התורה (כדאיתא בזה"ר⁶), ועאכו"כ בענינים הקשורים עם פנימיות התורה, בחי' השיר שבתורה⁷, ומזה מובן גם בנוגע לשיר כפשוטו — ניגונים הקשורים עם רבותינו נשיאינו שעל ידם נמשך גילוי פנימיות התורה.

וע"י ההתאחדות עם רבותינו נשיאינו ב"ראש השנה" — נמשכת נתינת-כח לעבודה בכל עניני התומ"צ, כולל ובמיוחד בקשר ובשייכות לפנימיות התורה, על כל השנה כולה.

ב. ויש להוסיף, שההתאחדות עם רבותינו נשיאינו והנתינת-כח על השנה כולה, נעשית אצל כל ישראל — כי להיותם הנשיאים דכלל ישראל, הרי הם ממשיכים ונותנים כח לכל ישראל, האנשים והנשים והטף.

(5) תהלים לה, יו"ד. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס מח.

(6) ח"ג ריח, סע"ב. וראה כוזרי מאמר שני בסופו (סע"ט"פ). צוואת הריב"ש סימן סח, ובהנסמן בהערות וציונים לשם.

(7) ראה תו"א מקץ לא, ג ואילך. יהל אור ע' תסא ואילך. וש"נ.

(1) ראה שיחת ליל ב' דר"ה תש"ד בתחלתה (סה"ש תש"ד ע' 3).

(2) ניגונים שחיברו בעצמם, או ניגונים שהיו חביבים עליהם במיוחד, וציוו לנגנם מזמן לזמן.

(3) הטעם שמזכירים גם השם "ישראל" — כיון שבדברי ימי ישראל היו עוד שנקראו "בעל שם טוב".

(4) לקו"ד ח"ג תקי, סע"ב.

וענין זה הוא בהדגשה יתירה בר"ה השתא — לאחרי שלימות העבודה בשנה שעברה שהיתה שנת הקהל, "הקְהָל את העם, האנשים והנשים והטף"⁸, וענין זה הולך ונמשך גם בשנה שלאח"ז, ואדרבה, באופן נעלה יותר, כבכל עניני קדושה שישנו הציווי "מעלין בקודש"⁹, ולכן מודגשת עוד יותר ההתאחדות דכל ישראל עם נשיאי ישראל, כולל ובמיוחד ע"י ניגון ושיר, ענין של שמחה, אשר גם ענין השמחה הוא בהדגשה יתירה לאחרי שלימות העבודה דשנה שעברה — שנת תְּשַׁמַּח (תי"ו בחיריק) ותְּשַׁמַּח (תי"ו בשבא).

ומשנת הַקְהָל ותְּשַׁמַּח (אחדותם של ישראל, ומתוך שמחה) נכנסים לשנת "תשמט ידך"¹⁰ — שהקב"ה משמט את כל החובות דבני"י, ומכאן ולהבא כל עניני העבודה דבני"ה הם בשלימות. ובזה גופא — לא רק השלימות ד"תמידים כסדרם", אלא גם השלימות ד"מוספים כהלכתם", היינו, לא רק מילוי והשלמת החסרון ("די מחסורו"), אלא גם שלימות והוספה באופן של עשירות.

ובפרט שבשנת "תשמט ידך" עצמה, עומדים כבר לאחרי העבודה דתקיעת שופר — אזי נעשה כבר הענין ד"מתעשרת בסופה"¹¹, כידוע¹² ש"מתעשרת בסופה" קאי על הזמן שלאחרי תקיעת שופר.

ואין ענין יוצא מידי פשוטו — שהקב"ה נותן לכל בני"י כל המצטרך להם, ועד לאופן של עשירות, ועאכו"כ בנוגע לצורך הכי עיקרי — גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובלשון הכתוב בהפטרת היום: "רנו ליעקב שמחה גו"¹³, "קהל גדול ישובו הנה"¹⁴.

ג. ויש לקשר כל האמור לעיל עם שיעורי חומש דימים אלה:

לכל לראש — השיעור חומש דראש השנה, שני ימים, שנחשבים כיום אחד, "יומא אריכתא"¹⁵ — השיעור דיום שני והשיעור דיום שלישי בפ' וילך, ונוסף לזה — גם השיעור חומש שבא בהמשך לשיעור דר"ה, השיעור דמוצאי ר"ה — השיעור דיום רביעי פ' וילך.

ובהקדמה — שכל ענין (ושיעור) בתורה הוא גם הכנה והקדמה לענין (ושיעור) שלאחריו, כולל גם בפשטות — שכאשר האדם לומד ענין אחד בתורה, ה"ז מעורר ומביא אותו ללמוד ענין נוסף כו'.

ובמכ"ש וק"ו מטבע האדם בעניני ממון, ש"מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, מאתיים רוצה ד' מאות"¹⁶, וכן הלאה, ועד ש"אוהב כסף לא ישבע

14 שם, ז.

15 רמב"ם הל' יו"ט ספ"א. ובארוכה — שו"ע אדה"ז או"ח סת"ר ס"ג ואילך.

16 ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי

ס"פ חיי שרה. ועוד.

8 וילך לא, יב.

9 ברכות כח, א. וש"נ. וראה אגה"ק סי"ד.

10 ל' הכי' — ראה טו, ג.

11 ר"ה טז, רע"ב.

12 ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' קיא.

13 ירמ' לא, ו.

כסף¹⁷, ועאכו"כ בתורה, שהיא "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים"¹⁸, אין-סוף, למעלה ממדידה והגבלה נועד למעלה מגדר של מדידה והגבלה, שלא שייך אפילו לשלול ענין של מדידה והגבלה (שהרי גם השלילה מורה על שייכות מסוימת), דחשיב "כאומר על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים מפני עומק המושג, שכל השומע יצחק לו כו'" (כלשון רבינו הזקן בשעהיוה"א¹⁹), הרי בודאי ובודאי שכל ענין מעורר ומביא ההמשך בענין שלאח"ז.

ומזה מובן בנדוד, שגם השיעור דמחרת (מוצאי) ר"ה, שייך לר"ה, כיון שהשיעור דר"ה הוא הכנה והקדמה ומביא גם להמשך בשיעור דמחרתו, כדלקמן.

ד. השיעור חומש דראש השנה:

התחלת השיעור דר"ה (שני דפ' וילך) הוא בנוגע להבטחתו של הקב"ה ע"ד הכניסה לארץ — "ועשה ה' להם (הגוים שבעבר המערבי של הירדן) כאשר עשה לסיחון ולעוג מלכי האמורי גו"²⁰. "חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו מפניהם, כי ה' אלקיך הוא ההולך עמך לא ירפך ולא יעזבך"²¹, והמשך השיעור (שלישי דפ' וילך) הוא בדברי משה ליהושע — "חזק ואמץ גו"²², "וה' הוא ההולך לפניך, הוא יהי עמך לא ירפך ולא יעזבך, אל תירא ואל תחת"²³.

ותוכן השיעור דר"ה — הנקודה המשותפת דהשיעורים דשני ימי ר"ה שנחשבים כ"יומא אריכתא" — שהענינים שהיו בעבר מהווים נתינת-כח להבא, ובלשון חז"ל²⁴ שענין שכבר הי' בעבר, בודאי יחזור ויהי עוד הפעם — ככפשטות הכתובים, שכיון שראו בעבר מה ש"עשה ה' .. לסיחון ועוג", ה"ז נתינת-כח גם להבא בנוגע לכניסה לארץ, ולכן אין מקום למורא ופחד כו', כיון שיודעים בבירור ובוודאות ש"ה' .. הולך עמך לא ירפך ולא יעזבך", וחזור וכופל ש"ה' הוא ההולך לפניך, הוא יהי עמך לא ירפך ולא יעזבך"²⁵.

וזהו הקשר והשייכות להאמור לעיל אודות הנתינת-כח שע"י הזכרת רבותינו נשיאינו — שכיון שיודעים וזוכרים הענינים שנעשו בעבר ע"י רבותינו נשיאינו, עניני מופתים וכו', ה"ז נתינת-כח (נוסף על פתיחת וסלילת הדרך) גם להבא, שבודאי ינצחו בכל הענינים, ובלשון הכתוב "וה' הוא ההולך לפניך הוא יהי עמך לא ירפך ולא יעזבך גו".

(22) שם ז.

(23) שם, ח.

(24) ראה סנהדרין צא, א.

(25) לשלימות הענין — ראה גם שיחת צום

גדלי' ס"ו.

(17) קהלת ה, ט.

(18) איוב יא, ט.

(19) פ"ט (פו, ב).

(20) לא, ד.

(21) שם, ו.

ה. וסיום השיעור דר"ה — "ויכתוב משה את התורה הזאת גוי" 26 :
סיום השיעור דר"ה הוא בנוגע לסיום כל התורה כולה, כפירוש רש"י
"כשנגמרה כולה כו".

יש לקשר זה עם שיעור הרמב"ם [ולהעיר שלימוד הרמב"ם בא בהמשך
ובסמיכות לסיום תושב"כ, "ויכתוב משה את התורה הזאת", "שנגמרה כו",
כמ"ש בהקדמתו "קראתי שם חיבור זה משנה תורה, לפי שאדם קורא בתורה
שבכתב תחלה ואחר כך קורא בזה כו"י] — שבשיעור דר"ה מסיימים ספר
שלם ברמב"ם 27.

והשייכות לר"ה — ע"פ הידוע 28 שתקיעת שופר דר"ה קשורה גם עם
השופר דמ"ת, וכפי שמזכירים גם השופר דמ"ת בפסוקי שופרות דר"ה.

ו. ולאחרי שמסיימים השיעור חומש דר"ה בענין סיום כל התורה (מ"ת)
— בא ההמשך בשיעור דמוצאי ר"ה שתוכנו ע"ד מצות הקהל:

מתן תורה ("ויכתוב משה את התורה") קשור עם אחדותם של ישראל 29,
כמ"ש 30 "ויחן שם ישראל נגד ההר", "ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב
אחד" 31, ועי"ז זכו לקבלת התורה 32, ואחדותם של ישראל מודגשת ב"הקהל"
— "הקהל את העם האנשים והנשים והטף". וכאמור, ענין זה מודגש ביותר
בבואנו מסיימה של שנת "הקהל".

ולהעיר, שהזמן דקיום מצות "הקהל" הוא בחג הסוכות 33, ששייך גם
לר"ה, כידוע 34 בפירוש הכתוב 35 "בכסה ליום חגיגו", שהענינים דר"ה הם
"בכסה" (בהעלם), והתגלותם היא "ליום חגיגו" חג הסוכות, "זמן שמחתנו" 36,
עד לסיומו וחזרתו בשמע"צ ושמח"ת, שאז מתגלה הענין ד"ישראל ומלכא
בלחודוהי" 37, ובפרט ע"י התורה — ישראל אורייתא וקב"ה כולא חד 38.

וע"י אחדותם של ישראל (התוכן ד"הקהל") זוכים גם להשלימות

(32) ראה ויק"ר פ"ט, ט. דא"ז פ' השלום.

(33) וילך לא, יו"ד.

(34) לקו"ת דרושי ר"ה נד, רע"ד. סידור (עם
דא"ח) שער ר"ה רלה, ב. ובכ"מ.

(35) תהלים פא, ד.

(36) "שמחתנו" דייקא, לשון רבים —
השמחה הישראל "ישמח ישראל בעושיו",
והשמחה דהקב"ה "ישמח ה' במעשיו" (או בסדר
הפוך — השמחה דהקב"ה והשמחה הישראל),
באופן שמתאחדים יחדיו (ראה לקו"ת דרושי
שמע"צ פח, ד ואל"ך).

(37) ראה זהר ח"א סד, א"ב. רח, ב. ח"ג לב,

א.

(38) ראה זח"ג עג, א.

(26) שם, ט.

(27) סיום ספר טהרה (והתחלת ספר נזיקין)
— להמנהג שנתפשט ללמוד ג' פרקים בכל יום
[ולהעיר, שהלומדים פרק אחד ליום — מתחילים
בר"ה ספר טהרה. המו"ל].

(28) ראה אבורהם בטעמי התקיעות ("הענין
השלישי"). המשך וככה תרל"ז פ"ג.

(29) ודוגמתו בכל יום ויום, שההכנה
וההקדמה והיסוד דכל עניני העבודה הו"ע
האחדות — כמודגש באמירת "הריני מקבל עלי
מצות-עשה של ואהבת לרעך כמוך" קודם התפלה
(ראה לקו"ש חכ"ה ע' 374. וש"ג).

(30) יתרו יט, ב.

(31) פרש"י עה"פ. וראה מכילתא שם.

ד"הקהל" בגאולה האמיתית והשלימה — כמ"ש בהפטרות היום "קהל גדול ישובו הנה".

ז. ויש להוסיף בביאור הקשר והשייכות דמ"ת ו"הקהל" (שיעורי החומש דר"ה והמשכו במוצאי ר"ה) לראש השנה:

תקיעת שופר קשור עם ענין התשובה — "רמז יש בו, כלומר, עורר ישנים כו' וחזרו בתשובה כו'"³⁹, וכמרומו גם בתיבת "שופר" — מלשון "שפרו מעשיכם"⁴⁰, ועד לדרגא הכי נעלית שבתשובה — "שפרו" מלשון יופי ותענוג⁴¹. ובפרט ע"פ המבואר בדרושי חסידות⁴² שע"י תקיעת שופר ממשיכים בחי' פנימיות התענוג בשרשו הראשון במהותו ועצמותו ית', וכידוע⁴³ שג' הענינים דמלכיות זכרונות ושופרות, הם גם הבחי' דממכ"ע סוכ"ע ומהות ועצמות אוא"ס ב"ה, היינו, ששופרות הוא בחי' מהות ועצמות אוא"ס ב"ה.

וזהו גם הקשר והשייכות לשופר דמ"ת — כי הגילוי דמהותו ועצמותו ית', בחי' שופרות, נמשך כבר בהעלם במתן תורה, ויתגלה בשלימות בגאולה העתידה.

וזוכים לזה ע"י כללות מעשינו ועבודתינו, כולל ובמיוחד ע"י עבודת התשובה (תקיעת שופר), כפס"ד הרמב"ם⁴⁴ "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין", ואז תהי' שלימות התשובה, כמאמר⁴⁵ "משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא", שזוהי בחי' השופר דלעתיד, גילוי מהותו ועצמותו ית'.

ואז יהי' גם הענין ד"הקהל" בשלימות — כמ"ש בהפטרות היום "קהל גדול ישובו הנה". ולהעיר גם מדיוק הלשון "קהל גדול ישובו הנה" — "ישובו" דייקא, גם מלשון תשובה, כי תשובה קשורה עם גאולה (שע"י התשובה באה הגאולה, ואז נעשית שלימות התשובה, כנ"ל).

ח. ובנוגע לפועל:

ינגנו עתה הניגונים של רבותינו נשיאינו, בהזכרת שמותיהם, שע"י מתקשרים עם כל אחד מרבותינו נשיאינו, וכולם יחד, ובכח זה נכנסים לשנה החדשה, ובלשון הכתוב בשיעור חומש דר"ה — "חזק ואמץ גו' ה' הוא ההולך לפניך, הוא יהי' עמך לא ירפך ולא יעזובך", כנ"ל בארוכה.

ואין ענין יוצא מידי פשוטו — שזוכים לברכתו של הקב"ה בכל המצטרך, ועד לאופן של עשירות ("מתעשרת בסופה"), הן ברוחניות והן

(39) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(40) ויק"ר פכ"ט, ו.

(41) סידור שם, סע"א. ובכ"מ.

(42) שם שער התקיעות רמד, ג ואילך.

(43) המשך תרס"ו בסופו (ע' תקלו ואילך).

(44) הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(45) הובא בלקו"ת דרושי שמע"צ צב, ב.

ועוד. וראה זח"ג קנג, ב.

בגשמיות (ואדרבה — בעיקר בגשמיות, כידוע שעיקר הדין ומשפט דר"ה הוא על ענינים גשמיים⁴⁶), ומתוך שמחה וטוב לבב, תְּשֻׁמַּח וְתִשְׁמַח, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לאחרים, ובאופן ד"הקהל את העם האנשים והנשים והטף". ועוד והוא העיקר — שתיכף ומיד ממש זוכים להשלימות ד"הקהל" והשלימות ד"תשמח" — בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יקויים היעוד "קהל גדול ישובו הנה", "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"⁴⁷, ו"כספם וזהבם אתם"⁴⁸, הן ברוחניות והן בגשמיות, ואז תהי' גם השמחה והשירה בתכלית השלימות — שירה העשירית⁴⁹, ובלשון הכתוב⁵⁰ "שירו לה' שיר חדש".

[ניגנו ניגוני רבותינו נשיאנו בהזכרת שמותיהם: ניגון דהבעש"ט המגיד ואדה"ז (שלוש תנועות), ניגון אדמו"ר הזקן, ניגון אדמו"ר האמצעי, ניגון הצ"צ, ניגון אדמו"ר מהר"ש (לכתחילה אריבער), ניגון אדמו"ר מהורש"ב (הכנה), ניגון אדמו"ר מהורי"צ (הבינוני), וניגון כ"ק אדמו"ר שליט"א (שאמיל)].

* * *

ט. מאמר ד"ה זה היום תחלת מעשיך.

* * *

י. בהמשך להמדובר לעיל (ס"ב) שבכואנו משנת תְּשֻׁמַּח וְתִשְׁמַח ושנת "הקהל", יש להוסיף בענין השמחה ו"הקהל" באופן ד"מעלין בקודש" — יש לעורר גם אודות ההוספה בענינים של "בנין" (כמדובר כמ"פ בסיום שנת תְּשֻׁמַּח וְתִשְׁמַח ו"הקהל"), שיש להמשיך ולהוסיף בזה ביתר שאת וביתר עוז. ובהקדים הקשר והשייכות דענין ה"בנין" לראש השנה — כידוע⁵¹ שענינו של ר"ה הוא בנין המלכות, כמ"ש⁵² "ויבן גו' את הצלע גו'", כמבואר בארוכה בדרושי חסידות⁵³, ולכן ה"ז זמן מתאים ומסוגל ביותר להתעוררות וקבלת החלטות טובות ככל הקשור לענינים של "בנין" — בניית בתים דבנ"י. ובפרטיות יותר — החל מבתי תורה, בתי תפלה ובתי גמ"ח, ועד לבתים פרטיים, גם בעניני הרשות, שנעשים חדורים בתורה תפלה וגמ"ח, כך, שגם הבתים הפרטיים נעשים בתי תורה תפלה וגמ"ח (כמדובר כמ"פ בתקופה האחרונה בארוכה ובפרטיות).

51 ראה פ"ח שער ר"ה. שער הכוונות דרושי ר"ה. ועוד.

52 בראשית ב, כב.

53 ראה לקו"ת תבוא מב, ב ואילך. נצבים

נא, ב ואילך. ובכ"מ.

46 לקו"ת דרושי ר"ה נט, ב — מהגהות מיימוניות (בשם הרמב"ן).

47 בא יו"ד, ט.

48 ישעי' ס, ט.

49 מכילתא בשלח טו, א. ועוד.

50 ישעי' מב, יו"ד.

ויש להוסיף ולהעיר, שכיון שישראל מלכים הם⁵⁴, הרי הבנין דבתי בני"י (גם הבתים הפרטיים) הוא בבחינת "בנין המלכות". ובוזה גופא — עיקר ההדגשה היא בנוגע לבנין בגשמיות, כאמור, שעיקר הדין ומשפט דר"ה הוא בנוגע לענינים גשמיים, ומהענינים הגשמיים עושים בני"י "רוחניות", כידוע⁵⁵ פתגם רבינו הזקן שהקב"ה נותן לישראל גשמיות, וישראל עושים מהגשמיות רוחניות.

יא. ויש להתחיל בזה בראש השנה עצמו (לא רק ע"י דיבור וקבלת החלטות טובות, אלא גם בענין של מעשה בפועל, באופן האפשרי בר"ה) — בנוגע לתורה:

תורה — נקראת בית, כמבואר בהמשך "מים רבים"⁵⁶ בסופו, שהתורה היא ה"בית" שמגין מפני ה"מים רבים" (דלעו"ז) שבעוה"ז התחתון כו'. ויש להוסיף, שהתורה מתחילה באות בי"ת — ר"ת (ברכה⁵⁷, וגם) "בנין". ומזה מובן, שהתחלת הבנין צ"ל ע"י התורה.

ולהעיר גם מסיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁵⁸ אודות הנהגת אביו לסיים ה"יומא אריכתא" דר"ה באמירת מאמר חסידות, ולהמשיך באמירתו בלילה (ומשנה לשנה ה"י מוסיף בהמשך זמן אמירתו בלילה), במוצאי ר"ה — די"ל, שזהו תוכן ענין בנין המלכות בנוגע לבנין העולם כפשוטו (שעיקר העבודה בעולם מתחילה במוצאי ר"ה), שהתחלתו היא ע"י הבנין בתורה, כולל ובמיוחד — פנימיות התורה, מאמר חסידות.

יב. והמעשה הוא העיקר⁵⁹:

בעמדנו בראש השנה, יקבל כאו"א על עצמו החלטה טובה להוסיף בבנין — החל מהתורה שנקראת "בית", להוסיף בלימוד התורה, ועד להוספה בבנין בית כפשוטו, בתי תורה תפלה וגמ"ח, ובתים פרטיים שנעשים חדורים בתורה תפלה וגמ"ח.

וכאמור, להתחיל בזה בראש השנה עצמו — ע"י אמירת ענין של תורה עכשיו (בסיומו של ר"ה), פסוק בתושב"כ או מאמר חז"ל בתושבע"פ, ובפרט ענין של הלכה, "אסוקי שמעתא אליבא דהלכתא"⁶⁰, ענין המעשה שבתורה (ובודאי יש לכאו"א כמה עניני תורה שיודעם בעל-פה) — בתור התחלת ענין של בנין בתורה שנקראת "בית".

ומה טוב שיאמרו ענין בתורה הקשור באופן ישיר עם בנין — המאמר (שכאו"א אומרו בלאה"כ בסיום התפלה בכל יום) "תלמידיו"⁶¹ חכמים מרבים

(57) ראה לקו"ש חט"ו בתחלתו. וש"נ.

(58) סה"ש תש"ד ע' 11. תש"ה ע' 10.

(59) אבות פ"א מי"ז.

(60) יומא כו, א.

(61) ברכות בסופה. וש"נ.

(54) תקו"ז בהקדמה (א, רע"ב). וראה שבת

סו, א. וש"נ.

(55) ראה "היום יום" כ"ז טבת. כ"ז אלול.

ובכ"מ.

(56) משנת תרל"ו.

שלום בעולם, שנאמר⁶² וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך, אל תקרי בניך אלא בוניך וכו',⁶³ עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

ולהעיר, שמאמר זה הוא פס"ד להלכה — פס"ד שכאו"א מישראל הוא "תלמיד חכם", כפשטות הכתוב "וכל בניך לימודי ה'", שכל בני" (כל בניך" כפשטו⁶⁴) הם "תלמידי ה"⁶⁵, (כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמרו הידוע ד"ה וכל בניך⁶⁶), וכיון שכן ה"ה "מרבנים שלום בעולם", כולל גם — ע"י הפס"ד שלהם שצ"ל "שלום בעולם", ועאכו"כ שלום אצל בני" עצמם (הן בנוגע לכללות בני", והן בנוגע לכל בית פרטי בישראל), "ה' יברך את עמו בשלום" — "כלי מחזיק ברכה"⁶⁷, וכולל כל הברכות, כמארז"ל⁶⁸ "השלום שקול כנגד הכל".

יג. ויה"ר ששנה זו תהי' שנה של בניך (נוסף על ההמשך משנת תש"מ ותש"מ ושנת "הקהל"), הן ברוחניות והן (ובעיקר) בגשמיות.

ועוד והוא העיקר — שתיכף ומיד זוכים לבנין העיקרי — בנין בית המקדש, "מקדש אדני כוננו ידיך"⁶⁹, שכבר "בנוי ומשוכלל"⁷⁰ למעלה⁷¹, וצריך רק לירד ולהתגלות בירושלים של מטה, ביהמ"ק גשמי⁷², בעוה"ז הגשמי כפשטו ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ואז באים כל בני" — "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו", "האנשים והנשים והטף", "קהל גדול", ביחד עם "כספם וזהבם (אתם)", וביחד עם כל הבנינים כו', החל מבנין בית-כנסת ובית-מדרש הזה בד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבהם עבד עבודתו במשך עשר שנותיו האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, וקדושה לא זזה ממקומה⁷³ — לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי, "מקדש אדני כוננו ידיך".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ניגון הכנה. ניגון אדה"ז (בבא הד' — פ"א). יניע זשוריצי כלאָפּצי. שיבנה ביהמ"ק.

לאחרי ברכת המזון, תפלת ערבית והבדלה — חילק לכאו"א מהנאספים שיחיו מ"כוס של ברכה".

טרם צאתו התחיל לנגן "כי בשמחה תצאו".

(68) ראה תו"כ ופרש"י בחוקתי כו, ו.

(69) בלח טו, יז.

(70) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(71) נוסף לכך שלמעלה אין כח חסר פועל

(ראה פרדס שי"א פ"ג — הובא ונת' בסהמ"צ

להצ"צ מצות האמנת אלקות פי"א. ובכ"מ).

(72) נוסף על ביהמ"ק הרוחני בלבו של כאו"א

מישראל.

(73) ראה ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. של"ה

פ"א. אגה"ק ביאור לסי' ז"ך.

(62) ישע"י נד, יג.

(63) תהילים כט, יא.

(64) שהרי, דרשת חז"ל "אל תקרי בניך אלא

בוניך" אינה מוציאה מפשטות הכתוב, כ"אם

שמוטיפה גם הפירוש ד"בוניך" (ראה לקו"ש חכ"א

ע' 24. וש"נ).

(65) מצו"צ עה"פ.

(66) תרפ"ט (סה"מ קונטרסים ח"א טו, ב

ואילך).

(67) עוקצין בסופה.